

HISTORISCHE FIETSROUTE SPANBROEK - OPMEER

75 JAAR VR7JHEID



STICHTING HISTORISCH SPANBROEK - OPMEER
Opgericht 21 februari 2005

Voorwoord

Op 5 mei 2015 organiseerden Dorpsraad Spanbroek-Opmeer, Dorpsraad Hoogwoud, Gemeente Opmeer, Stichting Historisch Spanbroek-Opmeer en Stichting Jeugd- en Jongerenwerk Opmeer een historische fietstocht door Spanbroek/Opmeer.

De route voerde langs locaties met een verhaal uit de Tweede Wereldoorlog.

Langs de route stonden fotobillboards of vrijwilligers die het verhaal vertelden van de locatie.

Bij de 75e viering van de Bevrijding werd het idee opgevat om weer iets te doen met de route. Om iedereen in de gelegenheid te stellen de route te rijden op een zelf te bepalen moment is dit boekje gemaakt. De teksten bij de locaties zijn uitgebreider dan de routebeschrijving van 2015. Hiervoor hebben we dankbaar gebruik gemaakt van het boekje 'Herdenken in de gemeente Opmeer' van mevr. Bep de Haan. Verder konden we putten uit het archief en de kennis van Gerard Appel, waarvoor grote dank.

We wensen iedereen een leerzame fietstocht. Laten we de verhalen door vertellen. Opdat we niet vergeten.

Spanbroek, Mei 2020.

Historische fietsroute Spanbroek

1. De route start in het centrum van ons dorp, Koninginneweg 85.

Op Koninginneweg 85 is Koenis BV gevestigd. Hier bestond de mogelijkheid om op zaterdag het graan voor dorpingen te laten malen. Het graan werd door de inwoners aangeleverd en daarna vermalen.

2. Koninginneweg vervolgen naar Monument en gedenksteen Aurora (na 600 meter rechts).



In de voormalige melkverwerkingsfabriek Aurora was in de laatste oorlogswinter de gaarkeuken gevestigd. Deze gaarkeuken heeft maaltijden voor dorpingen en passanten bereid.

Er zijn in totaal 543.750 porties uitgereikt waarvan 3% aan passanten.

De eerste maaltijden werden op 15 oktober 1944 uitgereikt en de laatste werden verstrekt op 26 mei 1945.

Deze gaarkeuken was voor de hele regio: Obdam, Zuidermeer, Spierdijk, Hensbroek, Hoogwoud, Benningbroek, Sijbekarspel, Spanbroek en Opmeer. Iedereen die gebruik wilde maken van de gaarkeuken, moest zelf ingrediënten inleveren.

Wie geen aardappels had ingeleverd, kreeg suikerbietenstamp.

Enige tijd was er ook nog een vanillepap beschikbaar, deze was heel erg zoet.

Alles was via een bonnensysteem geregeld.

3. Koninginneweg vervolgen, bij kruispunt linksaf (hertog Willemweg).

Monument



Ter hoogte van de Nederlands Hervormde kerk is de ingang van de begraafplaats. Daar is ook de gedenkplaat aan de poort van de ingang. Op de gedenkplaat staan de namen van inwoners die zijn omgebracht door de bezetter. Op het kerkhof rusten vijf vliegeniers uit het Gemeenebest, zij zijn in hun vliegtuig neergestort in Zandwerven. Drie van hen kwamen uit het Verenigd Koninkrijk en twee uit Australië. Het betreft de graven van:

RAAF:

- Flight Sergeant Jeffrey Gordon Lane, 25514, 21 jaar
- Flight Sergeant Charles Stirling Dundas Tainsh, 418583, 26 jaar
- Sergeant Leonard Thomas Victor Suffield, 1586836, 23 jaar

RAF:

- Pilot Officer Alexander Gregory Scott, 54182, 26 jaar
- Sergeant Alfred Ronald Williams, 637452, 24 jaar.

4. Einde hertog Willemweg rechtsaf (Spanbroekerweg). Locatie: Spanbroekerweg 28.

Hier was de plek waar het gemeentehuis van Spanbroek stond. Daar zijn meerdere inbraken geweest in het distributie kantoor.

Hier lagen de felbegeerde voedselbonnen en persoonsbewijzen opgeslagen.

Na de oorlog stond, tot de sloop van het gemeentehuis, dit monument in de voortuin:



5. Doorrijden. Locatie: Spanbroekerweg 22.

Dit was het woonhuis van Cor Dijkstra. Hij is in de vroege morgen van 9 augustus 1944 gearresteerd en vervoerd naar Hoorn samen met een onderduiker, Jacobus Duivestein, die bij hem inwoonde. Cor Dijkstra is via Hoorn en Amsterdam op transport gesteld naar het concentratiekamp Neuengamme in Duitsland waar hij op 20 december 1944 door uitputting is overleden.

Ook zijn onderduiker Jaap Duivestein moest mee en overleed 23 juni 1945 in Leipzig, Duitsland.

6. Weg vervolgen, bij rotonde linksaf (Zandwerven). Locatie: Zandwerven 33.



Hier stond in de Tweede Wereldoorlog de boerderij van Jan Groot Stam. In het weiland 500 meter achter de boerderij stortte op 13 juni 1944 Lancaster ED 938 neer. De bommenwerper was op weg terug en werd aangeschoten door een Duitse nachtjager. Vijf bemanningsleden konden het vliegtuig niet meer verlaten en kwamen om. Zij liggen op de algemene begraafplaats aan de hertog Willemweg (locatie 3).

Staartschutter, vluchtsergeant, J.D. Lindsay kon het vliegtuig met zijn parachute verlaten. Hij komt neer in een weiland en zoekt onderdak bij de familie Koning in Zandwerven. Al snel waren er Duitsers die de omgeving en huizen afspeurden naar overlevenden. J.D. Lindsay werd vrij snel opgepakt en als krijgsgevangene afgevoerd.

Vluchtsergeant Raymond Francis (Barney) Ridge, geboren 23 januari 1922, sprong als tweede uit het brandende toestel. Door het vuur van de brandende Lancaster raakt Barney zwaargewond aan gezicht, handen en aan de onderkant van zijn linkerbeen.

Tijdens zijn sprong vatte ook zijn parachute nog vlam.

Hij landde in een boom nabij het erf van de familie Jaap Zuurbier aan de Zomerdijk van Spanbroek. Hij werd door de familie Zuurbier naar binnen gehaald. Buurjongen Piet Wittenberg wordt erbij gehaald als tolk en er werd besloten om huisarts dokter Schram erbij te halen.

Vlakbij dokter Schram woonde Simon Laan, lid van het verzet, en samen met een andere verzetsman gingen zij ook naar de Zomerdijk met het plan om Barney zo snel mogelijk naar een veiliger plek te brengen.

Dokter Schram verleende Barney de eerste hulp maar veel kon hij niet doen.

Ook hier in de buurt zochten Duitsers naar overlevenden van de crash. Dokter Schram werd aan de weg staande gehouden door de Duitsers. Onder dwang en door angst overmand, vertelde de dokter dat hij een vliegenier eerste hulp heeft geboden. Direct daarop renden de Duitsers de boerderij binnen. Al snel werd Barney gevonden in de bedstee en namen ze hem mee.

7. Rechtsomkeert, Zandwerven terug. Eerste weg rechts (Zomerdijk). Locatie: Zomerdijk 28, vroeger C3, genoemd naar het huisnummer.

De toenmalige bewoners Piet en Afra Schipper woonden hier met hun gezin.

Vanuit deze boerderij werd de organisatie van het verzet geleid.

Hun zoon Hil was coördinator van het afwerpterrein:

C.A.T. (Commandant Afwerp Terrein).

Het weiland was moeilijk begaanbaar als je de weg niet wist in het donker.

Dit was natuurlijk sterk in het voordeel van het verzet.

Ook de knokploeg vond hier onderdak, deze groep bestond soms uit 20 man.

Dit waren onderduikers aangevuld met jongeren uit het dorp.

Zij overvielen distributiekantoren en overige zaken die op hun pad kwamen.

8. Doorrijden. Zomerdijk wordt Grote Zomerdijk. Locatie: Grote Zomerdijk 61.



Tijdens de Tweede Oorlog was dit de boerderij van Jan en Marie Schipper. Na de oorlog kreeg de boerderij de naam 'Mandrill', naar het achter de boerderij gelegen afwerpterrein. De boerderij was ook doorgangshuis van vele tientallen onderduikers. De

naam 'Mandrill' ontstond in de Tweede Wereldoorlog als codenaam voor een stuk land dat bij de boerderij hoorde. Wie hem bedacht heeft, is niet helemaal duidelijk, maar het meest waarschijnlijk is dat de strategen van de geallieerde luchtmacht deze naam gaven aan het afwerpterrein. Het was de bedoeling dat op afgesproken tijden op precies deze plaats een vliegtuigbemanning parachutes zou afwerpen. Daaraan waren containers vastgemaakt die vol zaten met wapens, munitie, springstoffen, communicatieapparatuur en andere zaken. De eerste dropping voor De Mandrill vond plaats in de nacht van 8 op 9 september 1944. Twee ploegen stonden klaar toen een vliegtuig laag overkwam en de lampen omhoog schenen. De piloten seinden terug met hun boordlichten, keerden en dropten zeventien containers, drie pakketten met zendinstallaties en twee parachutisten. De laatsten bleken geheime agenten te zijn. Eén container daalde wat trager, die was kennelijk lichter. Bij het openen van alle containers bleek de lichtste vol te zitten met rookwaren, levensmiddelen en versnaperingen. Een verrassingspakket van de leverancier! Op het afwerpterrein De Mandrill hebben die winter nog twaalf geslaagde droppings plaatsgevonden.

9. Doorrijden. Locatie: Grote Zomerdijk 59.

Hier woonden Cees en Grietje Schipper, zij kregen De Yad Vashem onderscheiding uitgereikt voor het jarenlang verzorgen van twee Joodse kinderen Marcel en Paul Koster, 7 en 4 jaar.

Yad Vashem is een instituut in Jeruzalem, die hele speciale onderscheidingen verleent aan personen die in de oorlog belangeloos Joodse landgenoten onderdak hebben verleend.

De onderscheiding is zo speciaal, dat slechts 5711 Nederlanders een onderscheiding hebben gehad.

10. Doorrijden. Locatie: Grote Zomerdijk 22.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog waren de gebroeders Klaver de bewoners van dit pand.

Naast de voordeur is een bijzondere gedenksteen geplaatst.

In de boerderij werden illegale blaadjes gedrukt, het blad 'Vrij Nederland'.

11. Rechtsomkeert. Eerste weg rechtsaf ('t War). Einde War rechtsaf (Wadway). Locatie: naast nummer 20.

Hier bevindt zich een "herdenkingsmonument". Het vermeldt de namen van drie omgekomen bemanningsleden van een Britse bommenwerper.

De Short Stirling W7530 was op 20 Juni 1942 opgestegen van Marham.

Het vliegtuig werd neergeschoten door een nachtjager en stortte in de nacht van 20 op 21 juni neer ten noordwesten van Wognum. De bemanning S/L H.J.V.Ashworth DFC, Sgt W.R.Watt, Sgt W.E.Whitehead kwam hierbij om.

Ze zijn begraven op de Algemene Begraafplaats in Bergen.



12. Rechtsomkeert. Wadway wordt Spanbroekerweg. Locatie: Spanbroekerweg 216.

In de Tweede Wereldoorlog was dit het woonhuis van de familie Eitjes. Zoon Piet was betrokken bij het verzet en bij de bewaking van het droppingsveld 'De Mandrill' aan de Grote Zomerdijk.

In de vroege morgen van 26 februari 1945 deed de Landwacht een inval bij het gezin Eitjes waarbij ook zijn moeder werd geslagen. Piet vloog de dader aan en probeerde via de tuin te ontsnappen.

Helaas was het heel helder weer en bleek Piet een gemakkelijke prooi voor de schietgrage Landwachters. Hij werd geraakt in zijn buik en werd met paard en wagen naar het ziekenhuis in Hoorn vervoerd. Hier mocht men hem geen medische zorg verlenen. Nog diezelfde dag overleed hij.

Hij heeft zijn laatste rustplaats gevonden op het Nederlandse ereveld in Loenen bij Apeldoorn.

13. Doorfietsen. Locatie: Spanbroekerweg 186. Achter de Bonifatiuskerk is de ingang van de Oorlogsgraven.



Op het kerkhof vindt u zes graven van omgekomen dorpelingen:

-Jan Kramer, Los werkmán, Spanbroek, 15-03-1945

-Johannes Petrus Roosje, Verzet, Midwoud, 17-02-1945

-Nicolaas Appel, Verzet, Gefusilleerd in Amsterdam, 08-03-1945

-Johannes Hermanus Hoek, Verzet, Gefusilleerd in Amsterdam, 08-03-1945

-Cornelis Loos, Grondwerker, Gefusilleerd in Amsterdam, 08-03-1945

-Jan Florentius Stam, Landbouwer, Gefusilleerd in Amsterdam, 08-03-1945

Nicolaas Appel, Johannes Hoek, Cornelis Loos en Johannes Stam werden gefusilleerd als represaille op de aanslag op Obergruppenführer Hanns Rauter. Ook de in Spanbroek ondergedoken en opgepakte Antonius Bosse en Jacobus Weerdenburg (beide begraven op de Erebegraafplaats Bloemendaal te Overveen) ondergingen dat lot.

Op 6 maart 1945 werd er een aanslag gepleegd op Obergruppenführer Hanns Rauter bij herberg De Woeste Hoeve in de omgeving van Apeldoorn. Daarmee werd het doodvonnis getekend van vele gevangenen. Hanns Rauter was als hoogste SS'er in Nederland verantwoordelijk voor de deportatie van 120.000 Joden en talloze terreurdaden tegen de bevolking.

Hij overleefde de aanslag dankzij een koffer wasgoed die een groot deel van de kogelregen had opgevangen. Wel was hij geraakt in zijn kaakspieren, waardoor zijn kaak alleen nog door bandages op zijn plaats kon worden gehouden. Als represaille op de aanslag werden in heel Nederland ongeveer 300 gijzelaars gefusilleerd.

Jan Kramer was niet betrokken bij het verzet maar was wel aanwezig op een kaartavond bij de familie Loos, toen daar op 24 februari 1945 de eerste mensen werden gearresteerd op verdenking van verzetsdaden. Ook Jan moest mee naar het bureau in Hoorn maar werd na enige dagen weer vrijgelaten. Dit wekte argwaan bij de leiders van het verzet. Toen op 15 maart het bericht kwam dat er zes mannen van hun groep waren gefusilleerd werd Jan Kramer ogenblikkelijk verzocht om naar de Zomerdijk te komen. Daar verbleef de leiding van het plaatselijke verzet. Op diezelfde dag is Jan van het leven beroofd en begraven op het land aan de Zomerdijk. Na de oorlog is hij herbegraven op deze begraafplaats.

Johannes Roosje werkte bij de familie Schipper aan de Zomerdijk. Daar raakte hij betrokken bij de droppings van wapens die daar plaatsvonden en sloot zich aan bij het verzet.

Bij een actie in Oostwoud om een Engelse piloot in veiligheid te brengen kwam hun groep tegenover Die Grüne Polizei te staan. Hierbij kwam Jan Roosje om het leven. Zijn lichaam lag dagenlang, als waarschuwing voor iedereen, bij het gemeentehuis van Medemblik. Na de oorlog is Jan Roosje herbegraven op deze begraafplaats.

14. Spanbroekerweg vervolgen. Locatie: Spanbroekerweg 163.

Achter het voormalige zusterhuis (nu Villa Pjotter) was het noodziekenhuis gevestigd. In de periode 30 november 1944 t/m 15 mei 1945 zijn hier 16 oorlogskinderen geboren, waaronder 2 baby's op 5 mei 1945. Op 26 mei 1945 is het noodziekenhuis opgeheven.

15. Locatie: Spanbroekerweg 155.

Hier woonde het hoofd van de lagere jongensschool, dhr. Cor Hof. Hij was ook hoofd van de ondergrondse. Na de oorlog heeft hij ook de gevelsteen geregeld aan de Grote Zomerdijk 22 (locatie 10 van de route).

16. Spanbroekerweg vervolgen. Locatie: Spanbroekerweg 139.



Hier stond de boerderij van Jan Loos, genaamd "Koningshoeve". Anton (Ton) Bosse was daar onderduiker. Jan Loos had zich aangesloten bij het verzet en ook Ton zag dat als zijn taak om daar actief in te zijn, ondanks de afkeuring van zijn vader. In het weekend van 24-25 februari werd duidelijk dat er door verraad leden van hun groep waren opgepakt. Jan Loos dook onder en Ton Bosse zag het als zijn plicht om op de boerderij te blijven voor de verzorging van het vee. Zijn plichtsgevoel werd hem fataal want op het moment dat de Landwacht op zoek ging naar Jan Loos, die onvindbaar was, troffen ze wel onderduiker Bosse op de boerderij. Ton werd meegenomen naar Amsterdam en daar gefusilleerd.

17. Locatie: Spanbroekerweg 137.

Hier woonde de familie Mul. Hier waren twee onderduikers onder gebracht, Piet Scholten en Cor Botman. In de vroege morgen van 9 augustus 1944 viel de Landwacht binnen.

Omdat Cor Botman over een vals paspoort beschikte, sommeerde de landwacht hem mee naar Hoorn te gaan. Via Hoorn en Amsterdam is Cor Botman op transport gesteld naar het concentratiekamp Neuengamme in Duitsland. Hier is hij op 14 februari 1945 door honger en uitputting omgekomen.

Ook Piet Scholten moest mee voor verhoor naar Hoorn waar bleek dat hij over een vals paspoort beschikte. Men vond brieven met zijn ware naam erop en Piet werd naar het strafkamp Amersfoort gebracht. Vandaar werd hij naar Duitsland, bij de stad Leipzig, gebracht. Als kantoorman was hij beslist niet gewend om het zware werk te doen in de steengroeven van het kamp. Door alle ontberingen is hij aan een longontsteking gestorven op 8 december 1944.

Dhr. Mul werd ook meegenomen naar Hoorn.

Hij kwam na gevangenschap in Weteringschans op Dolle Dinsdag 5 september 1944 weer naar huis.

18. Weg vervolgen. Locatie: Spanbroekerweg 121.

Hier stond de boerderij van Klaas de Jong waar een onderduiker, Jan Hoek, werkzaam was.

Bij een inval dreigde de Duitse bezetters de boerderij in brand te steken als Jan Hoek niet te voorschijn kwam. Hierop gaf hij zich over, hij had zich verstoppt in de hooiberg.

Jan Hoek is op 8 maart 1945 gefusilleerd in Amsterdam.

19. Weg vervolgen. Locatie: Spanbroekerweg 114.

Dit was de tijdelijke woning van Politie Simon Koning. Simon Koning, geboren 26 juni 1906 in Bovenkarspel was in 1940 benoemd tot gemeenteveldwachter in Spanbroek. Hij sloot zich al snel aan bij de L.O. (= Landelijke Organisatie voor hulp aan Onderduikers). Koning weigerde een loyaliteitsverklaring te tekenen die door de bezetter verplicht werd gesteld aan ambtenaren. Hij was vader van een gezin met vier kinderen en kende zijn verantwoordelijkheid jegens hen. Hij had de afspraak gemaakt, dat hij zich nooit zou onttrekken aan de

eventuele gevolgen van zijn verzetswerk. Op 24 augustus 1944 is hij gearresteerd door leden van de Sicherheitspolizei en gevangen gezet in de dodencel 596 van het beruchte 'Oranje hotel' te Scheveningen. Hij werd behandeld volgens het "Nacht-und-Nebel-Erlass" wat o.a. inhield dat alle verhoren en ook de stoffelijke overschotten vernietigd moesten worden. Zo verdwenen slachtoffers in de nacht en in de nevel. Na Dolle Dinsdag 5 september 1944 is er niets meer van hem vernomen, alle naspeuringen ten spijt. 4 september 2014 is aan S. Koning postuum het Mobilisatie Oorlogskruis toegekend.



20. Doorrijden naar locatie: Spanbroekerweg 115.

Dit was het woonhuis van Hendrik Appel.

Bij Appel Elektra was telefoonverkeer mogelijk via het PEN netwerk. De ondergrondse maakte hier dankbaar gebruik van. De Duitsers wisten van dit bestaan heel lang niet af.

Ook werden hier de accu's geladen die gebruikt werden bij de verlichting op het droppingssterrein "Mandrill". Ook de zend -en ontvangingstapparatuur werd hier opgeladen.

21.

Aan de overkant van het kruispunt ter hoogte van Spanbroekerweg nr. 104 is Cees Commandeur in koelen bloede neergeschoten.

Cees Commandeur was kruidenier in Hoogwoud. Op 23 april 1945, rond het middaguur, vielen leden van de Landwacht zijn woning binnen en sloegen hem. Daarna dwongen ze hem om op zijn eigen transportfiets mee te gaan naar het bureau in Hoorn. Bij de kruising van Spanbroekerweg en Wuiver schoten ze hem in koelen bloede neer.

`Op de vlucht neergeschoten` werd het genoemd.

22. Van Spanbroekerweg rechtsaf (Wuiver). Einde Wuiver rechtsaf (Koninginneweg). Weg vervolgen (Lindengracht).

Voor de stoplichten linksaf (fietspad A.C. de Graafweg).



Adrie de Graaf

De naam van deze weg is vernoemd naar Adrie de Graaf die op 17 april 1945 werd neergeschoten, de dag dat de dijk van Wieringermeer werd opgeblazen. Hij werd opgepakt (waarschijnlijk door verraad) en moest naar Hoorn fietsen. Op de Nieuweweg in Wognum werd hij doodgeschoten door twee landwachters. Zijn monument staat bij de rotonde van Wognum. Adrie de Graaf was een belangrijke leider in het verzet van West-Friesland.

23. Fietspad ± 100 meter vervolgen.

Monument van de neergestorte bommenwerper.



Dit Monument is onthuld op 11 mei 2004 ter nagedachtenis aan de zeven bemanningsleden van de Engelse Short Stirling bommenwerper N3654 15 SQN. Deze bommenwerper stortte op 11 mei 1941 neer in Opmeer (waar nu industrieterrein De Veken is), waarbij de bemanning om het leven kwam.

- Wing Commander Herbert R. Dale - Engeland RAF - 33 jaar*
- Pilot Officer Peter R. Stephenson Bird - Engeland RAF - 20 jaar*
- Pilot Officer Daniel McLean Campbell - Nieuw Zeeland RNZAF - 25 jaar*
 - Sergeant Stanley P. Plumb - Engeland RAF - 24 jaar*
 - Sergeant Frank A. Sidney Smith - Engeland RAF - 21 jaar*
 - Sergeant Eric R. Lucas - Nieuw Zeeland RNZAF - 26 jaar*
 - Sergeant Norman H Nuttall - Engeland RAFVR - 21 jaar*

De bemanning is begraven op de Algemene Begraafplaats in Bergen NH.

De bommenwerper had als doel het bombarderen met zware bommen van Berlijn. Vlak nadat de Noordzee was overgestoken, werd het neergeschoten door een Duitse nachtjager. Het vliegtuig stortte neer op 11 mei 1941 in een weiland in Opmeer. Slechts het lichaam van de 33-jarige piloot Herbert Dale werd geborgen. Hij is begraven in Bergen.

De rest van de bemanning bleef achter in het wrak.

Toen de gemeente Opmeer in 2000 een procedure startte om de grond als bedrijventerrein te kunnen exploiteren, deed de stichting Aircraft Recovery Group in 2001 het verzoek om tot berging van de Short Stirling te mogen overgaan.

Ook Alan Campbell, neef en representant van de familie van de verongelukte Daniel Campbell, schreef een brief. Hij maakte zich in Nieuw Zeeland grote zorgen. Hij sprak in de brief zijn ongeloof uit, mede namens de familie van Eric Lucas, dat de begraafplaats van zijn oom mogelijk bebouwd zou gaan worden door bedrijven op het bedrijventerrein. Ook de broer van Frank A. Smith vroeg de gemeente tot berging over te gaan, zodat er in Nieuw Zeeland een gedenkteken kon worden opgericht.

Op 8 september 2003 werd begonnen met de berging van de Short Stirling, die twee tot vijf meter diep bleek te liggen.

Het vliegtuig was met zo'n grote klap de grond ingeboord, dat voornamelijk wrakdelen van tientallen centimeters werden teruggevonden. Grotere stukken waren een deel van het landingsgestel, de twee motoren en een propellerblad. Doordat kaakresten waren gevonden, konden de bemanningsleden uit Nieuw-Zeeland (staartschutter Eric Lucas en navigator Daniel Campbell) worden geïdentificeerd. De overige bemanningsleden werden, na tussenkomst van de RAF, niet individueel geïdentificeerd, tot onbegrip van de nabestaanden. De RAF wilde de resten van de zes lichamen in één kist begraven. Als verklaring werd gegeven dat de mannen als één bemanning vlogen en dus als bemanning begraven moesten worden.

Op de begraafplaats in Bergen hebben alle bemanningsleden wel een eigen steen gekregen.

24. Fietspad vervolgen, bij brandweerkazerne linksaf fietspad op (Het Bon). Aan het einde linksaf (Breestraat), einde Breestraat rechtsaf (Koninginneweg). Bij Koninginneweg 85 bent u weer aan het begin van de route.

Bronnen:

Gerard Appel, Stichting Historisch Spanbroek-Opmeer

Boekje:

‘Herdenken in de gemeente Opmeer.
Dat hun namen nooit worden vergeten’
(Bep de Haan, uitgave gemeente Opmeer)

Website:

https://www.westfriesgenootschap.nl/archivering/westfriesland_toen_en_nu/

Website:

<https://www.4en5mei.nl/oorlogsmonumenten>

Website:

www.tracesofwar.nl

Website:

<https://decrommeleecck.nl/>

Website:

<http://www.hoochhoutwout.nl>

Colofon:

Samenstelling: Ton Koelemeijer, Kees Koopman
Opmaak: one-creative.nl (Ruud Koelemeijer)



STICHTING HISTORISCH SPANBROEK - OPMEER
Opgericht 21 februari 2005